

ZA EFEKTIVNÍ, INTENZÍVNÍ A KVALITNÍ PLNĚNÍ ÚKOLŮ V NOVÉM VÝCVIKOVÉM ROCE 1984—1985

Mezi nejdůležitější úkoly celé naší společnosti po XVI. sjezdu KSČ patří další upevňování a zvyšování bojové připravenosti ČSLA. Sjezd stanovil „dále budovat ČSLA jako nedílnou součást ozbrojených sil států — účastníků Varšavské smlouvy, armádu moderní, bezmezně oddanou straně a lidu, schopnou společně se Sovětskou armádou a armádami ostatních států — účastníků Varšavské smlouvy, ubránit mír a vymoženosti socialismu“. Celospolečenské úsilí za vyšší efektivnost, intenzitu a kvalitu vedené v duchu linie XVI. sjezdu KSČ a jednotlivých zasedání ÚV KSČ na kvalitativně nové základně se v plné míře vztahuje na podmínky v armádě. Chceme-li důsledně splnit linii stanovenou XVI. sjezdem naší strany, musíme nejen dosažené pozitivní výsledky udržet, ale všechny síly a prostředky zaměřit k tomu, aby se dále zvýšila úroveň celkové připravenosti velitelů, štábů a vojsk.

Při realizaci sjezdové linie v současné době musíme vidět, že představitelé nejreakčnějších kruhů v USA a v dalších zemích NATO nikterak netají své záměry na potlačení a likvidaci socialistického zřízení v zemích reálného socialismu. Pokračují v dalším vyzbrojování armád NATO a rozmísťování nových amerických raketových jaderných prostředků na území NSR. Vojenskostrategická koncepce států NATO počítá s narušením rovnováhy sil a s dosažením vojenské převahy zvláště v moderních zbraňových systémech. Proto Sovětský svaz a ostatní členské státy Varšavské smlouvy jsou nuceny přijímat odvetná opatření k zachování vojenskostrategické rovnováhy a míru ve světě. Tato složitá mezinárodní situace vyžaduje od všech příslušníků ozbrojených sil neustále zvyšovat bdělost, zabezpečovat stálou bojovou pohotovost, upevňovat morální politický stav a dosáhnout takové úrovně všestranné připravenosti velitelů, štábů a vojsk, která by v kterémkoliv okamžiku spolehlivě zabezpečovala obranu socialistického společenství.

Celkové výsledky dosažené v minulém výcvikovém roce při plnění stanovených úkolů vytvořily příznivé podmínky pro další zkvalitňování výchovy a výcviku, zvyšování bojové pohotovosti a připravenosti vojsk. Uskutečněné inspekční prohlídky a závěrečné kontroly a spojenecká cvičení, zejména cvičení vojsk Spojených ozbrojených sil Štít-84, potvrdily vysokou a všestrannou připravenost svazků a útvarů k plnění bojových úkolů v soudobých podmínkách. V souladu s linií XVI. sjezdu KSČ je však nutné hledat nové zdroje a cesty, jak dále zefektivnit a zkvalitnit výchovný a výcvikový proces, jak nejlépe dosáhnout mistrného ovládnutí výzbroje, techniky, komplexního upevnění bojové pohotovosti a zvýšení celkové připravenosti vojsk.

V novém výcvikovém roce byly stanoveny Rozkazem ministra národní obrany ČSSR pro přípravu vojsk ČSLA konkrétní a náročné úkoly, které směřují k cílevědomé realizaci závěrů XVI. sjezdu KSČ, zabezpečení nepřetržité bojové pohotovosti a všestranné připravenosti všech příslušníků Československé lidové armády ke spolehlivé obraně vymožeností socialismu. K dosažení co nejlepších výsledků při plnění uložených úkolů je zaměřena ideově politická práce, politická příprava, celý systém přípravy velitelů, příslušníků štábů a vojsk, zabezpečení vysoké bojeschopnosti výzbroje, techniky včetně technického a materiálního zabezpečení.

Máme-li dosáhnout vyšší kvality a efektivnosti ve výcviku a výchově vojsk, musíme především umět **optimálně využívat výsledků vědeckotechnického rozvoje**, neboť v důsledku co nejtěsnějšího spojení vojenství s vědou a technikou stále dochází ke kvalitativním změnám ve vojenské činnosti. Je třeba vidět a plně doceňovat, že soudobá vědeckotechnická revoluce má daleko vyhraněnější třídně politické aspekty. To ve svých důsledcích vede k tomu, abychom všude tam, kde to podmínky dovolují, uplatňovali nové formy a metody výcviku a co nejefektivněji využívali vynakládané prostředky.

V celkové přípravě vojsk je třeba **respektovat základní principy vědecké organizace výcvikového a výchovného procesu** tak, aby v co nejkratší době a za účelného vynaložení sil a prostředků byli vojáci schopni osvojit si vše potřebné pro úspěšné plnění bojových úkolů. Vyžaduje to využívat nejnovějších poznatků vojenské teorie a praxe, zejména zkušeností Sovětské armády. Cíl musíme vidět ve výchově politicky vyspělých, odborně a technicky vycvičených vojáků, oddaných komunistické straně a socialistické vlasti, připravených a odhodlaných kdykoli splnit své vlastenecké a internacionální povinnosti.

Vzrůstající složitost zbraní, bojové techniky a ostatních prostředků vyvolává potřebu stále kvalitněji připravených vojáků. Rozsah základních znalostí nezbytně požadovaných od vojáků základní služby vzrostl natolik, že nehledě na vyšší stupeň jejich všeobecného vzdělání a kvalitnější předvojenskou přípravu, by úspěšné plnění úkolů bojové a politické přípravy bylo nemyslitelné, pokud výcvikový a výchovný proces nebude vysoce kvalitní a efektivní.

Z toho vyplývá, že zdokonalování zbraní, ostatní výzbroje a bojové techniky, zdokonalování forem a způsobů vedení bojové činnosti, posilňování úlohy morálně politického faktoru v soudobých podmínkách války kladé velmi vysoké požadavky na kvalitu výcviku a výchovy vojsk. Tyto požadavky se vztahují jak na velitele a příslušníky štábů, kteří výcvikový proces organizují a řídí, tak na samotné vojáky, od kterých se požaduje, aby plně zvládli vojenské mistrovství a stali se pevnými obránci socialistické vlasti. V jejich společné činnosti a v soustředění úsilí na stále zvyšování kvality výcviku a výchovy je záruka vysoké bojové připravenosti a bojové pohotovosti útvarů a svazků. Je nanejvýš

potřebné, aby důstojníci a všichni příslušníci armády si při organizaci a řízení výcviku a výchovy plně uvědomovali, že jeho hlavním posláním je příprava uvědomělých vojáků, kteří mají vysoké bojové, morální, politické a psychické kvality zaměřené na dosažení vysoké bojové sladěnosti jednotek a útvarů.

Prvořadým předpokladem při zvyšování efektivity a kvality výcvikového a výchovného procesu je **stále uplatňování leninské zásady komunistické ideologie, stranickosti výcviku a výchovy, tvořivé využívání závěrů vojenské vědy, vojenského umění, vojenské pedagogiky a psychologie.** Velmi důležité je znát skutečnou situaci, mít úplné, přesné a včasné informace o činnosti vojáků u jednotek a útvarů. Na základě přesných údajů vyvozovat správné závěry o stavu věci.

Leninovo heslo „učit se vojenskému umění jak se patří“ musí být v každodenní praktické činnosti důsledně realizováno. Podle tohoto hesla si vojáci musí získávat potřebné ideové politické a profesionální vojenské vědomosti, osvojit si zbraně a bojovou techniku, zdokonalovat přípravu a schopnost mistrovsky plnit úkoly v jakýchkoli podmínkách bojové situace. Bezprostředním úkolem každého vojáka a každého kolektivu musí být racionálně využívat výcvikových hodin, šetřit prostředky a materiál, stále hledat a osvojit si takové formy a metody výcviku, které v co největší míře odpovídají soudobým požadavkům. Jinými slovy řečeno, vojáka je třeba učit tomu, co nutně potřebuje v boji. To je dnes nevyhnutelná podmínka vysoké bojové pohotovosti a musí být důsledně plněna.

Zvyšovat efektivity a kvalitu výcviku a výchovy rovněž pomáhá **dovedné využívání komplexního přístupu k řešení výcvikových a výchovných úkolů.** Komplexní přístup k plnění úkolů bojové a politické přípravy předpokládá neoddelitelnou jednotu výcviku, politické, vojenské a mravní výchovy vojáků. Umožňuje s co nejlepšími výsledky využít doby pro výcvik, materiálové prostředky a zdroje a u vojáků vychovávat vysoké bojové, morální a psychické hodnoty, v co nejkratší době jim dát potřebné vědomosti a návyky a dosáhnout bojové sladěnosti jednotek a útvarů.

Komplexnost zabezpečování úkolů polního výcviku, především v taktické přípravě, vyžaduje stanovit cíle cvičení, vymezit učební otázky a vytvářet takové situace, aby bylo možné procvičit tematiku z dalších předmětů bojové přípravy. V taktické přípravě se musí dosáhnout procvičení různých způsobů vedení bojové činnosti, organizovat ochranu proti zbraním hromadného ničení, plnit náročné střelecké úkoly, řídit bojová vozidla, plnit úkoly odborné přípravy, zdravotnického, materiálního a technického zabezpečení. Takovou komplexnost je nutné prosadit i do velitelské a metodické přípravy na všech taktických stupních velení, včetně přípravy poddůstojníků základní služby.

Chceme-li důsledně splnit požadavek **„v novém výcvikovém roce kvalitněji a efektivněji“**, musíme k tomu vytvořit odpovídající podmínky. Mezi podmínky k dosahování dobrých a výtečných výsledků při plnění náročných úkolů řádíme mj. **vyšokou odbornou a metodickou připravenost velitelského sboru, pevný systém organizace bojové přípravy, intenzivní plnění výcvikových úkolů, moderní učební a výcvikovou základnu, účinnou ideologickou práci, rozvoj aktivity a iniciativy vojáků a vysokou úroveň organizačnické a řídicí práce.**

Vyzbrojování svazků a útvarů novými zbraněmi, zbraňovými systémy, novou moderní bojovou technikou, nové a náročnější podmínky vedení soudobého boje zákonitě zvyšují požadavky na **úroveň všestranné připravenosti velitelského sboru.** Je třeba pochopit, že výrazným činitelem podstatně ovlivňujícím

kvalitu a efektivnost plnění úkolů jsou především ti velitelé, kteří vojska bezprostředně cvičí. Vždy platila zásada, že jedině všestranně připravený velitelský sbor s dobrou metodickou úrovní je schopen kvalitně a efektivně učit vojáky ovládat moderní zbraně a bojovou techniku a maximálně využívat jejich vlastností ke zvyšování celkové bojové připravenosti vojsk. Proto je nutné všestranně zabezpečovat kvalitní plnění úkolů, které vyplývají ze systému přípravy velitelů a štábů. Vytvářet podmínky k tomu, aby tento systém nebyl narušován, aby velitelská příprava, velitelská shromáždění, štábní nácviky, velitelsko-štábní cvičení a ostatní formy a metody přípravy měly vysokou úroveň a konaly se za maximální účasti. V popředí pozornosti musí stát další zkvalitňování obsahu přípravy velitelů a štábů, její diferenciaci s přihlédnutím ke konkrétním potřebám jednotlivých velitelských stupňů. **Na všech velitelských stupních musíme prosazovat zásadu, že cesta k vysoké bojové připravenosti vojsk vede přes všestrannou připravenost velitelského sboru.**

Nezadatelné místo v přípravě velitelského sboru má **metodická příprava**. Je to přirozené, neboť mistrovské zvládnutí nových zbraní nebo složité bojové techniky a s tím spojený kvalitativní růst obsahu výcviku je možné zabezpečit jen správnou metodikou, přesnou organizací a dokonalejšími, racionálnějšími metodami výcviku. Zkušenosti potvrzují, že je nezbytné, aby se na rozvoji metodických návyků, především nejnižších velitelů, v daleko větší míře podíleli hlavní funkcionáři jednotlivých velitelských stupňů, aby osobně znali metodickou připravenost svých podřízených a mohli stanovit správná opatření ke zvyšování její úrovně. Při organizaci metodické přípravy je potřeba důsledně dbát, aby její obsah byl pevně přimknut k potřebám vojsk. Náročné požadavky komplexnosti výcviku vojsk zákonitě vyžadují vyšší úroveň metodické připravenosti všech funkcionářů, kteří výcvik plánují, organizují a provádějí.

V přípravě velitelského sboru je třeba vracet se k vystoupení soudruha ministra národní obrany ČSSR na celoarmádním stranickém aktivu v roce 1981, když říká: „Příští období podstatně zvýší požadavky na vedoucí kádry, na jejich velitelské, řídicí a organizátorské schopnosti, morální a bojové kvality, třídní a internacionální přístup, na jejich odpovědnost za realizaci politiky KSČ. To bude od všech velitelů a náčelníků vyžadovat vysokou náročnost k sobě i k druhým, zásadovost, smysl pro nové, tvůrčí iniciativu a rozhodnost. Budeme se přitom řídit zásadou, kterou na XVI. sjezdu KSČ vyslovil soudruh Gustáv Husák: Základním kritériem politické vyspělosti, odborné připravenosti a organizačních schopností musí být konkrétní výsledky, přinášející prospěch společnosti, socialismu.“

Sebelépe připravení důstojníci nevystačí při dnešním rychlém rozvoji vojenské vědy, operačního umění a taktiky se znalostmi získanými ve školách. Proto systematická příprava velitelů a štábů je rozhodujícím prvkem bojovosti ČSLA. Příprava velitelů a štábů se v uplynulých letech stále zdokonalovala. Na tyto pozitivní výsledky navážeme v dalším období. Přitom budeme i nadále využívat bohatých zkušeností Sovětské armády. Úsilí soustředíme na další rozvoj vojenskoteoretického myšlení, organizátorských schopností, zvládnutí nových otázek operačního umění, soudobých zbraní a bojové techniky.

V popředí naší pozornosti bude i další zkvalitňování obsahu a metod přípravy velitelů a štábů. Zkušenosti ukázaly, že toho lze dosáhnout diferencovaností s přihlédnutím k potřebám jednotlivých velitelských stupňů, častějším využíváním aktivních způsobů a prosazováním nových forem přípravy do pra-

xe.“ [Armádní generál Martin Dzúr: Výběr z projevů, statí, článků a rozkazů 1971—1981, NV, s. 424.]

Další rozhodující podmínkou kvalitnějšího a efektivnějšího plnění úkolů je **pevný systém organizace bojové přípravy**. Tento systém nesmí dovolovat zjednodušování a ulehčování podmínek výcviku. Musí zabezpečovat komplexnost, poslušnost a důsledné dodržování metodiky výcviku, plné využívání možností zbraní a techniky a musí být plně přimknut k potřebám prostoru. Musí vytvářet podmínky k procvičování takové činnosti, jako je smělý manévr, překvapivý úder, oklamání nepřítele a samostatná rozhodná bojová činnost. Jinými slovy to znamená důsledně plnit základní princip — učit vojska tomu, co potřebují pro boj. Touto zásadou je nezbytné se řídit při každém zaměstnání a cvičení.

S pevným systémem organizace bojové přípravy úzce souvisí **intenzifikace výcvikového procesu**. Tato intenzifikace musí být založena na efektivním využití každé výcvikové hodiny, každého cvičení, techniky, výcvikových zařízení, učební a výcvikové základny ve vojenských výcvikových prostorech i v posádkách a na intenzivním využívání trenažérů a simulátorů. To vyžaduje promyšlené plánování výcviku, podněcení a získání zájmu lidí a vysokou metodickou připravenost velitelů řídících výcvik.

Intenzivní polní výcvik, který je zaměřen na vysokou připravenost a stmelovou činnost vojsk, však také vyžaduje intenzifikaci práce velitelů, její vysokou organizovanost a cílevědomost. Zkušenosti potvrzují, že tam, kde se správně uplatňuje náročnost, kde výcvik a výchova vojáků probíhají v jednotě, promyšleně a organizovaně, kde se skutečně intenzivně cvičí, kde se přísně respektují ustanovení řádů, předpisů, programů bojové přípravy a metodik, tam se dosahuje trvalých a kvalitních výsledků ve zvyšování bojové připravenosti velitelů, štábů a vojsk.

V souvislosti s intenzifikací bojové přípravy budou kladeny vysoké nároky na kvalitní splnění úkolů velitelsko-štábních cvičení, na která budou navazovat náročná taktická a odborná taktická cvičení všech velitelských stupňů a druhů vojsk. Na významu nabývají zejména cvičení druhů vojsk organizovaná a konaná v součinnosti se vševojskovými útvary a jednotkami. Taktická cvičení budou připravována na komplexní tematiku a ve složitých situacích. Důraz bude kladen na pevné velení a na organizaci boje přímo v terénu. V široké míře bude procvičována součinnost všech druhů vojsk, především v průběhu vedení bojové činnosti. Vyvrcholením výcviku budou bojové střelby, při kterých bude procvičována zejména palebná součinnost pozemního vojska s letectvem.

Úkoly polního výcviku, především v taktické přípravě, budou plněny ve zkrácených lhůtách, a to ve všech druzích bojové činnosti. Zvláštní důraz bude kladen na vyhledávání nových způsobů vedení soudobého boje i ochrany před účinky vysoce přesných zbraní i prostředků radioelektronického boje, na organizaci a vedení boje v těžkém horském, zalesněném a těžce přístupném terénu, v širokých rozrušených, zamořených a zatarasených prostorech s použitím všech druhů zbraní a moderní techniky. Pozornost bude věnována nočnímu boji s použitím nejmodernějších prostředků. Při organizaci a vedení obranného boje bude procvičována obrana důležitých postavení a pásem se současnou manévrovou bojovou činností. Důsledně bude organizován systém paleb a jeho sladění s využitím terénu a ženijních zátarasů. V celém systému přípravy vojsk půjde o to, aby se návyky získané v jednotlivých předmětech bojové přípravy v plné míře promítly do taktiky, která se musí stát základem polního výcviku.

Při vytváření podmínek pro vysoce organizovaný a efektivní výcvik a dů-

sledné plnění plánů bojové a politické přípravy musíme náležitou pozornost věnovat **budování a modernizaci učební a výcvikové základny**. Moderní, soudobá a s perspektivou budovaná učební a výcviková základna, její intenzivní využívání a pravidelná údržba mají podstatný vliv na plnění plánovaných úkolů a na kvalitu dosahovaných výsledků. Učební a výcvikovou základnu však nemůžeme nikdy pokládat za dokončenou. Do armády přicházejí stále nové a složitější zbraně, nová a modernější bojová technika, nová zařízení a nové prostředky vedení bojové činnosti. Ve výstavbě učební a výcvikové základny musíme na tuto skutečnost reagovat a výcvik na těchto nových prostředcích všestranně zabezpečovat. Dále je na učební výcvikovou základnu kladen požadavek, aby bylo při výcviku dosahováno maximální hospodárnosti. Získané zkušenosti jednoznačně potvrzují, že jednotlivá výcviková zařízení je potřeba budovat s dostatečným časovým předstihem, zásadně se orientovat na všestranné využívání trenážerové techniky, plně využívat vynálezů, zlepšovatelů a dalších odborníků u jednotek, ve větší míře si vyměňovat dobré zkušenosti a plně podporovat budování výcvikových zařízení svépomocí. Jedině tímto způsobem můžeme dosáhnout toho, aby učební a výcviková základna se neustále zdokonalovala, byla soudobá a odpovídala náročným požadavkům na organizaci výcviku.

Dále je nutné docenit, že důležitým předpokladem k dosažení vyšší kvality při plnění úkolů bojové a politické přípravy je zesílení vlivu **ideologické práce** na všechny oblasti života vojsk. Na zvyšování úrovně připravenosti velitelského sboru, na náročně vyžadování plnění ustanovení základních řádů a zvyšování úrovně kázně, na prosazování programů bojové přípravy do praxe s důrazem na komplexnost výcviku, především v taktické a střelecké přípravě. Dále na efektivní hodnocení dosahovaných výsledků na základě progresivních výcvikových norem, na dokonalé zvládnutí nové a zavedené bojové techniky a na budování moderní učební a výcvikové základny.

V popředí pozornosti velitelů a politických orgánů musí být také utváření vysokých morálně politických a bojových kvalit vojáků a stmelování kolektivů. Základním rysem rozvoje aktivity a iniciativy všech příslušníků Československé lidové armády se musí stát znalost závěrů XVI. sjezdu Komunistické strany Československa a jejich důsledné prosazování do praktické činnosti v každodenním životě vojsk. Je nutné plně využívat dosavadních zkušeností z organizace a řízení **socialistického soutěžení**, které je významným nástrojem efektivnosti výchovného a výcvikového procesu a kvalitního plnění náročných úkolů. Je nezbytné více rozvíjet soutěživost při každodenním výcviku, hnutí za výtečné plnění norem a posilovat ideově politický, morální a výchovný vliv soutěžení. V řízení socialistického soutěžení nesmíme dovolit formální přístup, je třeba odpovědně hodnotit dosahované výsledky.

Dosavadní praxe plně potvrdila, že dosahování vysoké efektivnosti a kvality bojové a politické přípravy je do značné míry podmíněno úrovní **organizátorské a řídicí práce** a správnou organizací výchovného a výcvikového procesu. Od nadřízených se požaduje, aby jejich organizátorská a řídicí práce zabezpečovala vysoké požadavky, které jsou kladeny na systém přípravy velitelů, štábů a vojsk. Musí vytvářet optimální podmínky pro vysoce kvalitní výcvik při přísné organizovanosti života vojsk podle základních řádů, účinnou politickou práci, zabezpečování bojové pohotovosti, upevňování morálně politického stavu a růst bojové připravenosti a bojeschopnosti vojsk. Úroveň organizátorské

práce se musí rovněž kladně projevit při řešení otázek všestranného materiálního a technického zabezpečení plnění úkolů.

Při plánování a realizaci úkolů v novém výcvikovém roce, stanovených Rozkazem ministra národní obrany ČSSR pro přípravu vojsk ČSLA, je třeba plně docenit a pochopit politický a vojenský význam zavedení nových bojových řádů do výchovy a výcviku vojsk. Je potřebné soustředit úsilí velitelů, příslušníků štábů a politických orgánů na jejich správné pochopení a důslednou realizaci v praktické činnosti. K tomu plně využít všech forem přípravy příslušníků velitelského sboru a cvičení vojsk.

Dále je třeba vidět, že na významu nabývá intenzivní využití doby plánované na výcvik. Je tomu tak proto, že kromě úkolů bojové a politické přípravy se vojska zúčastní vojenských přehlídek ozbrojených sil ČSSR v Praze a Bratislavě, okresních spartakiád a Československé spartakiády 1985.

V neposlední řadě je nutné, aby k prohloubení úcty k revolučním tradicím KSČ, spojenectví se Sovětským svazem a dalšími zeměmi socialistického společenství bylo vhodně využito 40. výročí vyvrcholení národně osvobozeneckého boje československého lidu k osvobození naší vlasti Sovětskou armádou a 30. výročí vzniku Varšavské smlouvy.

Náročné úkoly vytyčené XVI. sjezdem KSČ a Rozkazem ministra národní obrany ČSSR pro přípravu vojsk ČSLA jednoznačně vyžadují další zkvalitňování a zvyšování úrovně organizátorské a řídicí práce všech velitelských stupňů. Je nutné hledat nové cesty, formy a metody, jak nejlépe zkvalitnit výchovný proces, upevňovat morálně politický stav, zvyšovat vojenskou kázeň a jak dosáhnout mistrovského ovládnutí výzbroje a bojové techniky a dále komplexně zvyšovat bojovou pohotovost a připravenost vojsk. V každodenní praktické činnosti to znamená neuhýbat před vyššími nároky a požadavky, ale náročně prosazovat a plně podporovat vše nové, účelné a nutné.

Je potřebné správně pochopit, že jsme v období, kdy je jednoznačně prosazována vysoká efektivnost a kvalita dosahovaných výsledků. To pochopitelně přináší vyšší požadavky a nároky jak na velitelský sbor, tak na všechny příslušníky ČSLA. Předpoklady ke splnění vyšších požadavků máme vytvořeny.